

Referanser: KR 44/20, KR 16/21, KR 17/21

Arkivsak: 20/05330-2

Kristne migranter – handlingsplan for Kirkerådet

Sammendrag

Denne saken er en oppfølging av sak KR 16/21 «Kristne migranter», som ble vedtatt i Kirkerådet 28.-29- januar. Denne følger igjen opp saken med samme navn som skulle gått til Kirkemøtet, men som i stedet ble sendt på høring til bispedømmerådene (KR 16.2/21). Saken foreslår en handlingsplan som skal gjelde nasjonalt over tre år. Handlingsplanen tar utgangspunkt i de åtte kjennetegnene for Den norske kirke i en ny tid og beskriver hvordan de kan omsettes til handling. Formålet med tiltakene i handlingsplanen er at kristne migranter skal kunne finne sin plass i Den norske kirke.

I forlengelsen av Kirkerådets vedtak i sak KR 16/21 bør det arbeides med tiltak på ulike nivå i Den norske kirke som følger opp kjennetegnene i saken og denne handlingsplanen. I KR 16.2/21 nevnes flere forslag til lokale tiltak under hvert kjennetegn som kan vurderes.

Forslag til vedtak

Kirkerådet vedtar følgende handlingsplan for treårsperioden 2021-23 og ber om rapport når den er gjennomført:

- 1.1. Vektlegge kulturelt og etnisk mangfold i Den norske kirkes nasjonale kommunikasjon.
- 1.2. Lage ressurser for kompetansebygging og samtaler på prosti- eller fellesrådsnivå med utgangspunkt i de åtte kjennetegnene.
- 1.3. Tilby alle bispedømmer deltakelse fra Kirkerådet til fagsamling på prosti- eller bispedømmenivå om temaet.
- 2.1. Fremme migranters rettigheter gjennom politisk påvirkning.

- 2.2. Vurdere endring i feltene i menighetenes årsstatistikk knyttet til deltakelse og mangfold for å få bedre nasjonale data knyttet til menighetenes aktiviteter på feltet.
- 2.3. Utlyse, tildele og følge opp forskningsprosjekt knyttet til temaet.
- 3.1. Gjennomføre webinar eller frokostmøte hvert semester knyttet til temaet.
- 3.2. Gjøre tilgjengelig ressurser for bibelgrupper og husfelleskap på ulike språk.
- 4.1. Etablere en samarbeidsavtale med NMS og KIA for å lære av deres erfaring på feltet og samarbeide om konkrete tiltak.
- 4.2. Følge opp konkret samarbeid mellom menigheter og SMM-organisasjoner på feltet.
- 4.3. Utvikle ressurser som kan gjøre forkynnelsen mer relevant og utfordrende for ulike grupper.
- 4.4. Gjennomgå og videreutvikle nasjonale breddetiltak i trosopplæringen tilpasset erfaringer, alder, perspektiv og språk.
- 5.1. Utvikle materiell til ulike ledd i hovedgudstjenesten på andre språk, og gjøre dette tilgjengelig i Ressursbanken og i andre kanaler.
- 5.2. Gjøre tilgjengelig digitale ressurser slik at menigheter kan feire gudstjenester med den globale kirke.
- 6.1. Legge til rette for kompetanseheving blant kirkens ansatte om barn som vokser opp med foreldre med ulik religiøs tro og med krysskulturell identitet.
- 6.2. Gjøre kjent støtteordninger for barn og unge for deltakelse på arrangementer.
- 7.1. Sammen med studiesteder fastsette mål og tiltak for å øke andelen studenter med innvandrerbakgrunn ved kirkefaglige studier, og gjøre det samme innenfor Veien til vigslet tjeneste i regi av Bispemøtet.
- 7.2. Samarbeide med Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (SBU) om tiltak for å øke andelen ansatte og frivillige med innvandrerbakgrunn.
- 7.3. Kartlegge andel ansatte med innvandrerbakgrunn og utarbeide måltall for økt andel innen 2023 og videre.
- 7.4. Utarbeide en plan for rekruttering av mennesker med krysskulturell kompetanse på alle plan, både som ansatte og frivillige.
- 7.5. Inkludere arbeid med rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn i kirkevalget 2023.
- 8.1. Gjøre de økumeniske samarbeidsavtalene kjent.
- 8.2. Kartlegge muligheter for å fjerne organisatoriske hindringer for å knytte kristne migranter og migrantmenigheter nærmere til Den norske kirke.

Saksorientering

Bakgrunn

I denne saken foreslås det hvordan Kirkerådet skal følge opp vedtaket i

Kirkerådssaken Kristne migranter (KR 16/21) på nasjonalt plan. Handlingsplanen foreslås å gjelde for årene 2021-2023.

Det gjøres i dag mye godt arbeid innen diakoni, relasjons- og felleskapsbygging, gudstjenestefeiring, forkynnelse, trosopplæring, krysskulturelle barn og unge og ulike former for økumenisk samarbeid i Den norske kirkes menigheter. Dette er imidlertid i liten grad kjent og det er stort behov for erfaringsdeling og kompetansebygging på feltet.

Det er avgjørende for å lykkes med denne saken at det legges til rette for samarbeid med dem som har erfaring og faglig kunnskap om feltet, og som vet hvor skoen trykker. Det kan være enkeltpersoner med krysskulturell kompetanse, misjonsorganisasjoner, Kristent Interkulturelt Arbeid (KIA), Norges Kristne Råd (NKR) og andre kirkesamfunn, Kirkens bymisjon, migrantmenigheter og forsknings- og utdanningsinstitusjoner.

1. Dialogisk ydmykhet: *I kirken lytter mennesker til hverandres troshistorier og livserfaringer med respekt og nysgjerrighet for ulik kulturell tilhørighet*

En sentral oppfølging av de åtte kjennetegnene er samtaler på alle nivåer i Den norske kirke om hvordan kirken kan videreutvikles utfra kjennetegnene. Det må legges til rette for slike samtaler på prostinivå der det skapes rom for å lytte til livsfortellingene og der migrantmenigheter og migranter er en ressurs. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 1.1. Vektlegge kulturelt og etnisk mangfold i Den norske kirkes nasjonale kommunikasjon.
- 1.2. Utarbeide en nasjonal plan og ressurser for flerkulturell kompetansebygging på prosti- eller fellesrådsnivå med utgangspunkt i de åtte kjennetegnene for Den norske kirke.
- 1.3. Tilby alle bispedømmer deltakelse fra Kirkerådet til fagsamling på prosti- eller bispedømmenivå om temaet i løpet av treårsperioden.

2. Diakonal tilnærming: *Kirken fremmer migranters rettigheter, er støttende i etableringen av en hverdag i Norge og har lav terskel for deltakelse i diakonalt arbeid*

Kirken har mange arenaer der mennesker kan være seg selv og slappe av fra krav, bli sett, bidra med sine evner og anlegg, talenter og nådegaver. Som innvandrere er det viktig å få tilgang til sosiale arenaer. Ved å løfte blikket bort fra en relasjon som kun gir rom for å være enten giver eller mottaker til en sameksistens med samhandling og læring, kan kirken skape møteplasser som inkluderer og ansvarliggjør alle. Det er viktig å få dokumentert hva som alt gjøres for å kunne bygge videre på det. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 2.1. Fremme migranters rettigheter gjennom politisk påvirkning.
- 2.2. Vurdere feltene i menighetenes årsstatistikk knyttet til deltakelse og mangfold. En eventuell endring i 2021 vil ha virkning for menighetenes telling i 2022 og for rapporteringen i januar 2023.

- 2.3. Utlyse, tildele og følge opp forskningsprosjekt knyttet til kristne migranter. Forskningsprosjektet skal knyttes til menigheters arbeid med kristne migranter gjennom diakoni, forkynnelse, gudstjenester og/eller trosopplæring. I satsninger i budsjettet for 2021 er det satt av 500.000 kr til forskningsprosjektet.
- 2.4. Presentere resultatene fra forskningsprosjektet i 2023, der det legges til rette for erfaringsdeling mellom menighetene.

3. Likeverdig felleskap: *Kirken bygger relasjoner og fellesskap der alle møtes med respekt og frihet til å være seg selv og bidra til å utvikle og utvide felleskapet*

Gode relasjoner og felleskap er avgjørende for å bygge tilhørighet og motvirke utenforskap. Menigheter og mindre felleskap av troende er her en nøkkel for god integrering. Ansvar for initiativ og tilrettelegging må ligge på de som alt er «innenfor». Samtidig må det vektlegges likeverd, gjensidighet og respekt begge veier for ulike syn, tradisjoner og verdier. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 3.1. Gjennomføre webinar eller frokostmøte hvert semester.
- 3.2. Utarbeide ressurser for bibelgrupper og husfellesskap på engelsk og evt. andre språk som supplement til gudstjenestelige samlinger og diakonale tiltak.

4. Kultursensitiv forkynnelse og trosopplæring: *Kirken forkynner og underviser evangeliet frimodig og tilpasset migranternes erfaringer og perspektiv, språk og alder*

Kristne migranter og migrantmenigheter har ofte en verdensanskuelse som er mer åpen for spiritualitet og åndelige dimensjoner enn det norske sekulariserte samfunnet. Det kan gi et verdifullt utenfrablikk. Samtidig kan etablerte menigheter formidle en kultursensitivitet og forståelse for norsk kultur og tenkemåte som kan justere migranternes syn på det de observerer i Norge. Forkynnelse og trosopplæring må bidra til å bygge bro mellom kulturene og legge til rette for respekt og forståelse for forskjellene. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 4.1. Etablere en samarbeidsavtale med NMS og KIA for å lære av deres erfaring på feltet, og samarbeide om konkrete tiltak. Her er prosjektmidler tilgjengelig fra Eckbos legat.
- 4.2. Følge opp konkret samarbeid mellom menigheter og SMM-organisasjoner på feltet.
- 4.3. Utvikle ressurser som kan gjøre forkynnelsen relevant og utfordrende for ulike grupper. Dette gjøres i nært samarbeid med kompetansemiljø og utdanningsinstitusjoner.
- 4.4. Gjennomgå nasjonale breddetiltak i trosopplæringen med tanke på å fremme økumeniske perspektiver og videreutvikle ressurser tilpasset erfaringer, alder, perspektiv og språk.

5. Mangfoldige gudstjenester: *Gudstjenesten avspeiler menighetens kulturelle mangfold, og det gis mulighet til å feire gudstjenester på ulike språk*

Den norske kirke fikk ny hovedgudstjeneste gjennom Kirkemøtets vedtak i 2019, og denne er nylig trykket i liturgiske bøker. Det er mange muligheter for å tilrettelegge ulike ledd i hovedgudstjenesten for å synliggjøre Den norske kirke som del av den verdensvide kirke. I tillegg kan ca en søndag i måneden være en alternativ gudstjeneste, der samarbeid med migrantmenighet og engelsk språk er en mulighet. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 5.1. Utvikle materiell til ulike ledd i hovedgudstjenesten på ulike språk, og gjøre dette tilgjengelig i Ressursbanken og andre kanaler.
- 5.2. Gjøre tilgjengelig digitale ressurser slik at menigheter kan feire gudstjenester med den globale kirke på engelsk, evt. andre språk.

6. Anerkjennelse av krysskulturelle barn og unge: *Kirken sørger for at alle barn og unge blir sett og lyttet til, og at de kan prege kirkens fremtid*

Krysskulturelle barn og unge er en samlebetegnelse for barn og unge som vokser opp med flere kulturer. Definisjonen er: «Barn eller ungdom som har levd eller lever i to eller flere kulturelle miljøer i en vesentlig del av barne- og ungdomsårene» (Ruth E. Van Reken). Det er viktig at de ikke blir fremmedgjort og «eksotiske», men er en naturlig del av kirken. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 6.1. Legge til rette for kompetanseheving blant kirkens ansatte om barn som vokser opp med foreldre med ulik religiøs tro og med krysskulturell identitet. Etablere samarbeid med migrantmenigheter og kompetansemiljø på feltet.
- 6.2. Gjøre kjent via ulike kanaler støtteordninger for barn og unge som ikke står sterkt økonomisk stilt for deltakelse på arrangementer i kirkens regi.

7. Representativt lederskap: *Kirken rekrutterer ansatte og frivillige til ledelse og demokratiske styringsorganer fra bredden i befolkningen*

Rekruttering av ansatte er knyttet til Den norske kirkes generelle rekrutteringsarbeid. I rekrutteringsstrategien som foreslås til Kirkemøtet 2021 er det et vedtakspunkt om at kirkens ansatte speiler mangfoldet blant medlemmene. Rekruttering av frivillige til demokratiske styringsorganer skjer primært gjennom kirkevalget hvert fjerde år. Kirkerådet vil i treårsperioden:

- 7.1. Sammen med studiesteder fastsette mål og tiltak for å øke andelen studenter med innvandrerbakgrunn ved kirkefaglige studier, og gjøre det samme innenfor Veien til vigslet tjeneste i regi av Bispemøtet.
- 7.2. Samarbeide med Samarbeidsrådet for barne- og ungdomsorganisasjoner (SBU) om tiltak for å øke andelen ansatte og frivillige med innvandrerbakgrunn.
- 7.3. Kartlegge andel ansatte med innvandrerbakgrunn, og gjerne på land-nivå. På bakgrunn av dette utarbeide måltall for økt andel innen 2023 og videre.

- 7.4. Utarbeide en nasjonal plan for rekruttering av mennesker med krysskulturell kompetanse på alle plan både som ansatte og frivillige.
- 7.5. Inkludere rekruttering av personer med innvandrerbakgrunn til menighetsråd og bispedømmeråd i arbeidet med kirkevalget 2023.

8. Økumenisk samarbeid: *Den norske kirke tilbyr ulike tilknytningsformer for den enkelte migrant og for migrantmenigheter*

Tilknytningsformer sikres både lokalt og nasjonalt. Kirkerådet vil legge til rette for økumenisk samarbeid nasjonalt og lokalt gjennom ulike tiltak i denne handlingsplanen. Med en lyttende tilnærming kan vi lære, bygge kompetanse, erfaringer, nettverk og relasjoner som er av stor verdi.

Videre vil Kirkerådet i treårsperioden:

- 8.1. Gjøre de økumeniske samarbeidsavtalene kjent for utdanningsinstitusjoner, arbeidsgivere, menighetsråd og fellesråd samt relevante enkeltpersoner og samarbeidende kirkesamfunn og menigheter, for at disse skal være kjent med muligheter for samarbeid.
- 8.2. Gjennomføre en konsultasjon på nasjonalt nivå om sammenhengen mellom vedtaket om kristne migranter og organisatoriske forhold i Den norske kirke. I konsultasjonen undersøkes det hvordan enkeltmedlemmer og migrantmenigheter kan knyttes nærmere til Den norske kirke gjennom organisatoriske forhold. Konsultasjonen vil avdekke hva som er mest aktuelt, slik at videre utredninger kan igangsettes. Vedtakene i disse sakene vil måtte gjøres av Kirkemøtet.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Kirkerådet har vedtatt at «Kirken i det flerkulturelle Norge» er ett av fem fokusområder for 2021, noe som gjenspeiles i budsjett for 2021. I satsinger i budsjettet for 2021 er det satt av 500.000 kr til forskningsprosjektet knyttet til kristne migranter. Utover dette vil oppfølging av handlingsplanen gjøres innenfor eksisterende rammer.